

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17CoCsp/25/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318205487
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8318205487.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobkyne: L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/XX, XXX XX A. zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubáňho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 628,40,- eur s prísl, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 11Csp/19/2018-232 zo dňa 13.02.2020, takto

rozhodol:

Mení rozsudok prvoinštančného súdu tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 50,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

Priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej „súd prvej inštancie“) v poradí druhým napadnutým rozsudkom rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 471,30 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobkyni vo vzťahu k žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia ktorým sa konanie končí samostatným uznesením ktoré vydá súdny úradník.

Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca pôvodne domáhal zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 628,40 eur a náhrady trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 3 ods. 1, 3, 5, § 4 ods. 2 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 3, 5, § 53a, § 54 ods. 1, 2, Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 4 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993.

2. V poradí prvým rozsudkom v prejednávanej veci zo dňa 12.03.2018 č.k. 11Csp 19/2018-82 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/83/2019-170 zo dňa 22.10.2019 prvoinštančný súd právoplatne zamietol uplatnený nárok žalobcu na primerané finančné zadostučinenie v rozsahu 157,10 eur. Vo zvyšku, čo do sumy 471,30 eur bolo rozhodnutie zrušené, pretože prvoinštančný súd dodatočne nezistil, v akom konaní žalobkyňa získala finančné zadostučinenie 540 eur.

3. Predmetom ďalšieho konania ostal už len uplatnený nárok na sumu 471,30 eur, o ktorom rozhodol prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku.

Prvoinštančný súd žalobe vo zvyšku, t.j. čo do sumy 471,30 eur vyhovel.

Zistil, že rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 21Csp/169/2016-49 zo dňa 17.05.2017 prvoinštančný súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňi sumu 628,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 14.02.2017 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia a v časti o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že poskytnutý úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože v dojednanej zmluve absentuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru, ako aj údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 21Co/113/2017-93 zo dňa 28.06.2018, uvedený rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo vyhovujúcom výroku a zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti tak, že určil, že zmluvné podmienky v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX z 26.4.2013 uvedené v článku 8, bod 8.1. a v článku 8, bod 8.4. sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Predmetom skúmania bola Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX. Ďalej zistil, že žalobkyňa sa voči žalovanému úspešne domohla nároku na primerané finančné zadostučinenie aj v inom konaní na tamomšom súde vedenom pod sp. zn. 21Csp/30/2018 vo výške 540,50 eur a to na základe rozsudku súdu prvej inštancie sp. zn. 7Csp/170/2016. V tomto inom konaní bola predmetom skúmania iná Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX.

4. Uplatnenie práva na primerané finančne zadostučinenie v tomto konaní považoval za dôvodné z dôvodu, že žalobkyňa si úspešne uplatnila právo ako spotrebiteľka v spore 21Csp 169/2016 a žalovaný bol zaviazaný vrátiť jej bezdôvodné obohatenie vo výške 628,40 eur. Odvolací súd tiež vyhovel žalobkyňi a určil neprijateľnosť zmluvných podmienok v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300059495 z 26.4.2013 uvedených v článku 8, bod 8.1. a v článku 8, bod 8.4. Žalovaný nepostupoval s odbornou starostlivosťou a koncipoval obsah formulárovej zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom do nej zakomponoval neprijateľné podmienky a zároveň v nej neuviedol všetky náležitosti vyžadované zákonom, pričom žalobkyňa ako spotrebiteľka obsah takejto zmluvy ovplyvniť nemohla.

5. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia s ohľadom na výšku bezdôvodného obohatenia, ktorú by žalovaný bez aktivity žalobkyne získal a s ohľadom na opakované konanie žalovaného považoval za primeranú sumu 471,30 eur, ktorá predstavuje 75 % zo sumy 628,40 eur, ktorú žalobkyňa požadovala. V dôsledku konania žalovaného, ktorý do spotrebiteľskej zmluvy zakomponoval neprijateľné podmienky a chcel sa na úkor žalobkyne obohatiť, a to opakovane, keďže so žalobkyňou uzatvoril minimálne dve zmluvy o spotrebiteľskom úvere s neprijateľnými podmienkami v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky, ujma žalobkyňi spôsobená bola v podobe preplatenia poskytnutého úveru. Žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci pričom súdne konania sú stresujúce. Priznaná suma bude mať do budúca pre žalovaného výchovný a odstrašujúci účinok.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP.

6. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal nepreskúmateľnosť a nedostatočnú odôvodnenosť rozhodnutia pokiaľ ide o výšku ako aj základ priznaného nároku, nakoľko nie je zjavné v čom je daná primeranosť. Súd nezohľadnil ani fakt, že žalobca si nárok na finančné zadostučinenie už uplatnil v inom konaní, čím sa multiplikovane poskytuje primerané finančné zadostučinenie. Tvrdenie súdu, že žalovaný použil neprijateľné podmienky, hoci vedel, že o ich neprijateľnosti bolo rozhodnuté je nepravdivé a nemá oporu v dokazovaní. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná právo na náhradu 100 % trov právneho zastúpenia. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania a právneho zastúpenia v tomto konaní.

7. Žalobkyňa sa k odvolaniu písomne nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné čo do výšky priznaného plnenia.

9. Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa ust. § 390 CSP, odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak po a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a po b) ak odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Odvolací súd nespochybňuje základ nároku žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto časti odvolací súd nepovažoval uplatnené námietky vznesené žalovaným za dôvodné. Je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21Csp/169/2016-49 zo dňa 17.05.2017 sa žalobkyňa úspešne domohla vydania bezdôvodného obohatenia. V odvolacom konaní sa úspešne domohla aj určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300059495 z 26.4.2013 uvedenej v článku 8, bod 8.1. a v článku 8, bod 8.4. Z odôvodnenia rozhodnutia Okresného súdu Humenné č. k 21Csp 169/2016-49 zo dňa 17.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 21Co 113/2017-93 zo dňa 28.06.2018 vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi žalovaným a žalobcom neobsahuje obligatórne náležitosti, a to údaje o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. Z týchto dôvodov zmluvu vyhodnotil ako bezúročnú a bezpoplatkovú. Odvolací súd určil, že zmluvné podmienky v čl. 8 bodu 8.1 a bodu 8.4 zmluvy o revolvingovom úvere sú neprijateľné a zároveň neboli individuálne dojednané. Konanie žalovaného zhodne vyhodnotili ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s úmyslom získať majetkový prospech. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobkyni podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa voči žalovanému vznikol nárok na primerané finančné zadostučinenie.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že nie je pravda, že by o neprijateľnosti zmluvnej podmienky vedel, pre posúdenie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadostučinenia nie je právne relevantné. Faktom však zostáva, že žalovaný porušil spotrebiteľské práva žalobkyne zakomponovaním takých zmluvných podmienok do zmluvy o úvere, ktoré boli súdom vyhodnotené ako neprijateľné a tiež tým, že samotná zmluva o úvere nespĺňala obligatórne obsahové podmienky, v dôsledku čoho prijal žalovaný od žalobkyni plnenie bez právneho dôvodu, čím sa na jej úkor bezdôvodne obohatil.

Pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa (rozhodnutie NS SR sp. zn. 40Bdo/45/2012).

11. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadostučinenia priznanej súdom prvej inštancie, odvolací súd nepovažuje sumu 471,30 eur za primeranú. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadostučinenia musí odôvodnenie priznanej výšky byť presvedčivé, lebo primeraná výška primeraného finančného zadostučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadostučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadostučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na porušenie práv žalobkyne zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobkyňa úspešne domohla na súde, ako aj s ohľadom na výšku nedôvodne požadovanej sumy žalovaným je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Žalobkyňa z dôvodu bezdôvodného obohatenia žalovaným a uzatvorenej dohody o poskytnutí služby v rozpore so zákonom musela iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobkyňa však svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila len svojou úspešnosťou v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej práv ako spotrebiteľky. Žalobkyňa neuviedla, a to ani v priebehu odvolacieho konania, či konanie žalovaného a následné domáhanie sa vydania bezdôvodného obohatenia ako aj určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok súdnou cestou viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivým okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovanej je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod. Ako už odvolací súd viac krát uviedol, nie sú pochybnosti o tom, že spotrebiteľské práva žalobkyne boli porušené a tak jej vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, to však neznamená, že jej patrí v takej výške ako sama požadovala. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd prihliadal na všetky okolnosti prípadu a je toho názoru, že primeraná povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne je suma 50,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Žalobkyňa okrem tvrdení v žalobe, ktoré odvolací súd pri rozhodovaní zohľadnil žiadne ďalšie okolnosti netvrdila a ani nepreukázala. Povinnosť tvrdiť a preukázať zaťažuje žalobkyňu ako spotrebiteľku. Výška uplatneného nároku musí byť objektívne preukázaná. Keďže žalobkyňa dôkazné bremeno neunesla, odvolací súd zohľadnil pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia len okolnosti v súvislosti s podaním žaloby a konanie vo veci 21Csp 169/2016. Dôkazná povinnosť zaťažuje žalobkyňu vo vzťahu k zodpovednosti za negatívny výsledok sporu. Preto priznaná výška finančného odškodnenia v sume 50 eur je postačujúca na kompenzáciu tejto nekonfortnej situácie. V prevyšujúcej časti preto žalobu zamietol.

12. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku, nemožno ho totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Žalobkyňu treba považovať za plne úspešnú, keď mala plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto z jeho procesného úkonu závisela, výlučne od úvahy súdu.

V predmetnom konaní výška priznaného finančného zadosťučinenia závisela nepochybne od úvahy súdu. O výške náhrady trov celého konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.